

Minnesanteckningar_ht17m2

Boken "En ny jord" var slut på förlaget. Kvällens samtalsämnen blev två förslag som nämndes förra gången. Och så lägger jag själv till ett tredje:

Tiggeri – (läs gärna noteringarna från samtal 2015-04-20):

<http://perjohanemtell.se/2mm/filosofiska%20tankar%20och%20samtal/andra%20tr%C3%A4ffen.html>

Mats lite kluriga frågeställning (jag uttrycker den så här: Minskas skulden i ett orättfärdigt beteende om det drabbar flera lite grand i förhållande till om det drabbar en enda desto mer?)

Rättvisa. Begreppet var uppe förra gången men jag skulle vilja att vi fördjupar diskussionen därom.

Ämnesförslaget **Eutanasi** skulle jag vilja att vi kunde förbereda oss mer inför till något senare samtal.

Tiggeri

Situationen idag är annorlunda än för två år sedan. Då var fenomenet nytt för oss, vi var osäkra på hur vi skulle ställa oss till tiggande romer. Idag är situationen annorlunda. Tiggarna är fler och tiggeriet utbredd. Organiserat? - säkert så ibland. Det finns antagligen många bakomliggande orsaker till tiggeriet. Det är dock ett kulturellt fenomen som flera av oss har svårt att förstå och sympatisera med som infödda svenskar.

En erfarenhet från Sri Lanka redovisades där SIDA uppmanade sina gäster på besök i landet att absolut inte skänka pengar till tiggare. Det bidrar till att andra val för att överleva och stilla hungern väljs bort – val som på längre sikt är mer långsiktigt hållbara. Flera berättade om att grundtanken att dela med sig finns, men hellre i andra former än att fylla på en tiggares bössa.

EU har avsatt resurser för Rumänien och Bulgarien för att lyfta romerna från deras socialt utsatta situation där. Regeringarna är ändå inte intresserade att ta emot EU-bidragen, antagligen eftersom det skulle innebära ett erkännande av länderna att romerna är landets medborgare, ett faktum som man inte vill kännas vid. Moment 22 alltså för romernas situation.

Liten stöld från många kontra stor stöld från en enda – vilket är värst?

Frågan har minst två dimensioner: ekonomisk och moralisk. Empati har säkert också betydelse. En vanlig ursäkt för orättfärdigt beteende (uttryckt här som ordet "stöld") är att min lilla stöld har så relativt liten betydelse så det kan man bortse ifrån. Men tänker alla så blir stölden, t ex korruptionen eller miljöförstöringen, ett accepterat beteende. Ur den synpunkten är det kanske ett större brott, som får större konsekvenser för oss alla om ett orättfärdigt beteende accepteras av samhället (majoriteten av oss).

Ett rättfärdigt beteende, t ex att sopsortera, gör säkert många för att det känns rätt och bra. Men finns det säkert också de som sopsorterar pga det sociala trycket.

Rättvisa - orättvisa

Alla tänkte till och noterade något, från egen erfarenhet eller som ett samhällsfenomen, som kunde utgöra ett bra exempel. Lustigt nog var de saker som kom upp i huvudsak exempel på orättvisa och hade ofta med sannolikhet eller slump att göra. Alltifrån otur i spel till människor som drabbats av olycka gång på gång.

Roliga exempel var när badbyxorna föll av i ett viktigt tävlingsmoment (orättvist), när läraren orättvist anmälde ogiltig frånvaro eller när en pepparkaksgubbe inte tolererades i Luciatåget. Läxor för barnen upplevdes som orättvist. Några tyckte att det var för barnens eget bästa, andra tyckte det var orättvist att barnens olika hemsituationer beträffande läxhjälp skulle spela roll för

lyckade skolresultat.

I olika vårdsituationer får ofta den som kan tala för sig eller skriker högst den bästa behandlingen.
Orättvist!

Barnbidragen, samma summa till behövande och de som redan har ett överflöd kan kännas orättvist.
Ett uttryck för sk generell välfärd kanske. Att inte betala ut barnbidrag till rika skulle antagligen medföra gränsdragningsproblem.

Exemplen var många, men svårigheten att definiera begreppet rättvisa vs orättvisa kvarstår, även om vi var överens om mycket.

Rädsla

Vid föregående tillfälle noterade vi att rädsla ofta är en bakomliggande känsla till många klandervärda beteenden, typ våld, krig, översitteri mm. Vi avslutade med att lyssna på Emil Jensen som i ett morgonprogram på P1, Tankar för dagen, utvecklade begreppet rädsla på ett både vitsigt och tänkvärd sätt. Jag har sparat mp3-filen på min hemsida

<http://perjohanemtell.se/1ti/vad%20%C3%A4r%20du%20r%C3%A4dd%20f%C3%B6r.html>

Om 14 dagar kommer vi att samtala om

Eutanasi

Säkerhet och integritet (på internet)

och ev framtidstrender uttryckta 1987 – från en sparad artikel i Svenska dagbladet.